

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران
ساحب امتیاز و مدیر مسؤل: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان فاطمی خیابان فلسطین، کوچه برادران غفاری، پلاک ۲۶
تلفن: ۸۸۹۸۶۸۲۹-۰۲۷ ۸۸۹۸۶۸۲۹-۰۲۷ تلفن اکیه‌ها: ۸۸۷۶۱۷۷۰
امور مشترکین: ۲۲-۸۸۸۱۲۳۳
توزیع: شرکت پیام‌رسان پیروز تلفن: ۵-۶۶۱۸۲۱۳۰
چاپ: گلریز تلفن: ۶۶۸۰۶۲۷۶
www.sharhnewsaper.ir

تهران : اذان ظهر ۱۳:۰۳ اذان مغرب ۱۹:۰۳ اذان صبح فردا ۵:۱۵ طلوع آفتاب ۶:۴۱

یاد

ناروایی به «حسابی»

از کاسیان خاطره تا ستاره‌شکن‌ها

محمدجواد ترابی

■ تحصیل ابتدایی در تنگدستی، آن هم در کشوری غریب، او را از پسا نینداخت، در رشته‌های مختلف دانشگاهی به تحصیل پرداخت ولی از این میان دریافت دکترای فیزیک در ۲۵ سالگی از سوربن فرانسه در سال ۱۹۷۷، او را به یکی از نخستین تحصیلکرده‌های ایرانی مقاطع عالی فیزیک تبدیل کرد. محمود حسابی به ایران بازگشت و تا آنجا که می‌توانست ساخت. راهاندازی مراکز سنجشی و آزمایشگاهی و همچنین پایه‌گذاری نهادهای علمی که هنوز وامدارش هستیم، به یکی دو مورد منتهی نمی‌شود. گرچه عموم کارهای او در حوزه پایه‌گذاری دانشکده‌ها و مراکز مرتبط با فیزیک دیده می‌شود ولی حتی از مهارت‌ها و آموخته‌های دیگر خود حتی در راهسازی هم برای ساخت ایرانی آباد دریغ نکرد. حسابی، عالم فارغ از عمل نبود و پس از تجربه وزیری آموزش‌وپرورش در کابینه مصدق، سناتور انتخابی تهران در مجلس چهارم شد. جایگاه حسابی پیش شاگردانش چنان والااست، که بسیاری شاگردی در محضر او را از افتخارات خود می‌دانند. در همین تهران، چه بسیار مدارس و نهادهایی که با توجه به همین محبوبیت محمود حسابی در میان اقشار جامعه، نام مراکز خود را مزین به نام او کرده‌اند. حسابی، کارهایی را برای ایران و بنیانگذاری نخستین مراکز دانش فیزیک در ایران کرد که در رشته‌های مشابه، دست کم سه دهه بعد، شاهدش بودیم. همین‌ها کافی است برای اینکه محمود حسابی به یکی از چهره‌های شاخص قرن اخیر تاریخ ایران بدل شود، اما افسوس که بسیاری همین نام و جایگاه را تبدیل به اسطوره‌ای بی‌بديل در تاریخ بشر کردند و به آن در مقام انیشتین می‌نازند. در مقابل آنهایی هم هستند که به صرف دو سه گفته منقول از حسابی، چشم بر همه کارهای بنیادی‌اش می‌پوشند.

دسته نخست، آنهایی هستند که سخنوری از حسابی و خاطراتش را کسب و کار خود کرده‌اند، چه بسا در این میان، تصویری و گفته‌هایی هم جعل می‌شود. این دسته گرچه نخواستند نمی‌توانند تیشه به ریشه جایگاه او بزنند ولی سبب شده‌اند که در میان اقشار تحصیلکرده جامعه و همچنین دانش آموخته‌های فیزیک امروز، از ترس ورود ناسره در سره و قلب واقعیت، کمتر برنامهای را به او و کارهایش اختصاص دهند. کافی است قیاسی سرانگشتی انجام دهیم از برنامه‌های دانشگاهی و علمی تا برنامه‌های عمومی در مورد جایگاه و کارهای او و نسبتی ساده بگیریم به این قیاس در برابر باقی علما و پیشروان دانش ما.

دسته دوم، اشاره به گفته‌هایی دارند که با منطق امروزی ما (و آن زمان) همخوانی ندارد، از جمله گفته آلتینوش طریان و منیع او از دریافت بورس برای ادامه تحصیل به علت زن بودنش در سال ۱۳۲۶. ساده‌انگاری است این گونه فکر کنیم که محمود حسابی باید گونه‌ای دیگر فکر می‌کرد، بله او می‌توانست ولی در واقع او هم، آدمی از میان مردم آن روز بود. فراموش نکنیم بحث حق رای زنان از ۱۳۲۲ در ایران آغاز شد و دو دهه بعد در سال ۱۳۴۱ به سرانجام رسید، چه داستان تلخی است این ستاره‌سازی و ستاره شکنی‌ها، چه درآوردن است این سودجویی‌ها و این ناملایمت‌ها کاش یادگیریم در دنیای واقعی، تمامی انسان‌ها خاستگری‌اند و در این میان، محمود حسابی، نقاط روشن زندگی‌اش آفتدر هست که نامش همچنان پس از دو دهه از درگذشتش در یادها زنده باشد. یاشش گرامی.

پرش از اخبار

علی اسماعیلی سرپرست شد

بر کناری «بهمن دری»

از معاونت امور فرهنگی ارشاد

■ ایسنا: «بهمن دری» از معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برکنار شد و وزیر ارشاد طی حکمی علی اسماعیلی را به‌عنوان سرپرست این معاونت منصوب کرد. در حکم سیدمحمد حسینی خطاب به علی اسماعیلی آمده است: «فرهنگ شرافتی دارد که تشرف به حریمش «فخالع نملیک» می‌طلبد. جامعه اسلامی ما بر محور فرهنگ دینی حرکت می‌کند و قوه محرکه آن نیز باید هم از جنس این فرهنگ باشد و هم به نیروی مدیریت مستظهر، جناب‌عالی را که آشنا با این قبیله‌بیلده، به سمت «سرپرست معاونت امور فرهنگی» منصوب می‌کنم تا در سایه توانایی‌ها و تجارب خوشش با عنایت حضرت حق و مشاوره اهالی این طایفه، لطیفی از اقدامات را به منصفه اجرا بنشانید. فرصت‌ها «مُزَمَّرُ السَّحاب» است؛ به‌افتتاح فرصت به‌دست‌آمده، پرورنده عمل را تا موز مرضی خداوند، ره‌توشه آخرت کنیم. به توصیه، توسعه روابط با مراکز فرهنگی، ناشران و نویسندگان و نیز ارتباط با حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها، را یادآور می‌شوم. توقیق، رفیق طریق عزت و اعتبار یار باد.»

شرق

روزنامه

در نشست نقد «نغمه» و بررسی آلبوم «سیمرغ» مطرح شد

انتقاد از آواز گلخانه‌ای

«همایون شجریان» در نشست نقد «نغمه» که به بررسی آلبوم «سیمرغ» می‌پرداخت و در همراهی با منتقدان که به تایید کیفیت اجرای صحنه‌ای او پرداخته بودند، اجرای صحنه‌ای آواز را کاری دشوار دانست اما تاکید کرد آواز در صحنه و به صورت زنده و در جمع و چشم در چشم مخاطبان در جوهر موسیقی آوازی ایران است و باید این مسیر را تقویت کرد، چراکه خواننده با دیدن مخاطب انرژی و حسی می‌گیرد که در استودیو این حس وجود ندارد بنابراین من همه گاه موافق ضبط زنده آثار و انتشار آنها هستم. او که عصر سه‌شنبه ۱۴ شهریور، در نشست نقد نغمه آلبوم سیمرغ در «فرهنگسرای اندیشه» سخن می‌گفت درباره اجراهای زنده گفت: در اجراهای ارکستری به دلیل وجود رهبر تراز و تناسب میان صدای خواننده

با ارکستر در قالب پیانو فورته (شدت و ضعف) با اشاره‌های رهبر ارکستر تنظیم می‌شود، اما در اجراهایی که با گروه‌های سنتی به صحنه می‌بریم این نوازنده است که خودش باید رعایت کند، زمانی که خواننده در حال خواندن است، آرام‌تر و با شدت ضعیف‌تری ساز بزند تا هنگام ضبط اجرا صدای

خواننده به خوبی به گوش مخاطب برسد. شجریان همچنین درباره ظرفیت‌های خواننده ایرانی که می‌توانند اپراها را هم بخوانند، گفت: این ظرفیت به صورت

بالقوه وجود دارد اما ساختار موسیقی اپرا به گونه‌ای است که خواننده ایرانی با ساختار موسیقی آوازی نمی‌تواند چنین کاری را انجام دهد. سید عبدالحسین مختناده، آهنگساز و خواننده هم که به عنوان یکی از منتقدان در نشست حضور داشت با تمجید از آواز خوانی «همایون» در آلبوم سیمرغ گفت: ظرفیت‌های خواننده آواز موسیقی سنتی ایران در اجرای زنده آشکار می‌شود و آن زمان است که یک خواننده می‌تواند بگوید چند مرده حلاج است؟ و خوشبختانه همایون شجریان چه در این اجرای سیمرغ و چه در کنسرت‌هایی که از او به صورت زنده دیدیم نشان داد درک و فهم درستی از آواز دارد و از تکنیک و دانش خوبی در ردیف آوازی و اجرای صحنه برخوددار است. او درباره کیفیت آواز همایون در آلبوم سیمرغ گفت با توجه به اینکه وزن شعر در این اثر ثابت است اما چه آقای «متبسم» به عنوان آهنگساز با تغییر ریتم‌ها و مدگ‌ردی‌های مناسب و چه همایون با ایجاد تحریرهایی خاص و ابداعی توانسته‌اند یکنواختی شعر فردوسی (نظ‌ نظر وزن) را تا حدودی از بین ببرند. مختناده وضعیت کنونی آواز را گلخانه‌ای عنوان کرد و گفت: متأسفانه ایجاد دستگاه‌های پیشرفته صوتی و تغییراتی که در استودیوها در صدای خواننده‌ها صورت می‌گیرد، سبب شده تا وضعیت کنونی گلخانه‌ای غیرطبیعی در آواز ایران به وجود آید که تنها راه مقابله با این وضعیت همانا ضبط و انتشار اجراهای زنده است که من از این بابت هم به آقای متبسم و هم به همایون

تالار اصلی

«آنتیگون» سرانجام به صحنه رسید

شرق: سرانجام پس از بیش از ۱۵ روز معطلی شورای نظارت و ارزشیابی مرکز هنرهای نمایشی مجوز اجرای نمایش آنتیگون به کارگردانی «همایون غنی‌زاده» را در حالی صادر کرد که این نمایش تنها پنج روز و به اندازه ۱۰ اجرا فرصت دارد که روی صحنه باشد. براساس هماهنگی‌های قبلی، گروه اجرایی این نمایش که از کشور استونی به تهران آمده‌اند، تا بیستم شهریور در تهران خواهند بود و بعد از آن به کشور خود بازمی‌گردند. «آنتیگون» برگرفته از اسطوره‌های یونان باستان با کارگردانی همایون غنی‌زاده در بیست و نهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر به صحنه رفت. این نمایش در آن دوره از جشنواره در چهار رشته کلدیدای دریافت جایزه از بخش مسابقه بین‌الملل جشنواره تئاتر فجر شد و در نهایت جایزه بهترین بازیگری تئاتر فجر را از آن خود کرد.

این نمایش که با حضور بازیگران تئاتر استونی تولید شده بود با استقبال مخاطبان در اجراهای جشنواره‌ای خود مواجه شد. گروه نمایشی برای اجرای عمومی در ایران اقدام کرد و با رایزنی‌های کارگردان گروه با مدیریت تماشخانه ایرانشهر نوبت اجرای عمومی برای این اثر نمایشی در نظر گرفته شد. طبق اعلام کارگردان گروه قرار بود از نیمه اجراهای عمومی روزهای پایانی مردامدها بود که غنی‌زاده در نشست خبری با اشاره به ورود گروه بازیگران استونی به ایران از آمادگی گروه برای اجرای عمومی اثر خبر داد وی در این نشست که در ۱۴مرداد در سالن کنفرانس خانه هنرمندان ایران برگزار شد درباره وضعیت مجوز اجرای عمومی نمایش «آنتیگون» گفت:

روزنامه

پنجشنبه ۱۶ شهریور ۱۳۹۱ ۱۹ شوال ۱۴۳۲ ۶ سپتامبر ۲۰۱۲ سال دهم شماره پیاپی ۱۶۲۰ شماره ۶۹۶ دوره جدید ۱۲ صفحه + ۲۲ صفحه ضمیمه

برداشت آخر

علی درخششی

aderakhshi@yahoo.com

آکادمی

دو دانشمند مدعی شدند

مورچه‌ها ابداع کننده «اینترنت»

گروه علم: دانشمندان تاکنون چیزهای بسیار جالبی درباره مورچه‌ها گفته بودند که برخی از آنها شگفت‌آور است، برای مثال می‌گویند مورچه‌ها قهرمانان دنیای حیوانات هستند چون می‌توانند اجسامی صلب‌ر اوزن خود را نیز بلند کنند. (یک آدم صدکیلوپی را تصور کنید که توانسته یک کامیون دهتری را بلند کند!) با اینکه می‌گویند تاکنون بیش از ۱۲هزار گونه مورچه طبقه‌بندی شده است و ممکن است این تعداد تا ۲۲هزار گونه نیز افزایش یابد.

این موجود ۱۵ تا ۲۰درصد از موجودات زنده خشکی‌زی زمین را تشکیل می‌دهد و برخی از گونه‌های مورچه‌ها، شیوه استثمار و بهره‌کشی از خلق سلازهایی با کیفیت صوتی بیشتر و بهرنگ کرم کوک کمتر، کامیاب صلواتی، فاضل جشیدوی و بهرنگ تکنابلی از دیگر اهالی موسیقی بودند که در این نشست نکاتی را درباره آلبوم سیمرغ مطرح کردند. نشست نقد نغمه بیست و دومین نشست از این مجموعه برنامه‌هاست که دور تازه این سلسله‌برنامه‌ها منتشر شده‌اند و سالن اجتماعات فرهنگسرای اندیشه واقع در پارک اندیشه برگزار می‌شود. نشست بعدی نقد نغمه قرار است به بررسی شوراهای دآوری در حوزه موسیقی بپردازد.

بعد از این نشست رسانه‌ای گروه نمایش «آنتیگون» با داشتن پنج روز در سالن شماره یک تماشخانه ایرانشهر به این اثر نمایشی پرداختند و تماشاگران و حاضران در سالن شماره یک تماشخانه ایرانشهر به نوعی شاهد تمرینات گروه نمایشی بودند تا این نمایش مورد بازبینی قرار گرفته و مجوز اجرای عمومی خود را دریافت کند. اما یک هفته بعد یعنی هفت شهریور همایون غنی‌زاده در جمع خبرنگاران رسانه‌ای مختلف گفت: درخواست اجرای این نمایش ابتدا مورد قبول قرار نگرفت و گفتند چون من در جشنواره تئاتر فجر سال ۸۹حاشیه‌سازی کرده‌ام این نمایش نباید اجرا شود. اما طبق مذاکراتی که باقادر آشنامدیر مرکز هنرهای نمایشی داشتیم قرار بود مشکلات این اثر رفع شود.

در نهایت نیز «آنتیگون» از چهارشنبه ۱۵ شهریور به مدت پنج روز در سالن شماره یک تماشخانه ایرانشهر به صحنه رفت. این نمایش هر روز در دو نوبت ۱۹:۳۰ و ۲۱:۳۰ به صحنه می‌رود. «آنتیگون» به کارگردانی همایون غنی‌زاده در بیست و نهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر به صحنه رفت و علاوه بر کلدیدای دریافت جایزه در بخش مسابقه بین‌الملل جشنواره موفق به دریافت جایزه بهترین بازیگری زن جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر شد.

محدثی - نقش علوم انسانی در مطالعه فاجعه- دکتر

«عشق» «هانگه» نماینده اسکار در اتریش

خبر آنلاین: اتریش فیلم «عشق» به کارگردانی «میشائل هانگه» را برای حضور در بخش فیلم خارجی‌زبان جوایز اسکار ۲۰۱۳ به آکادمی علوم و هنرهای سینمایی معرفی کرد. ژان لویی ترنتینیان و امانوئل ریو بازیگران کهنه‌کار فرانسوی در این فیلم نقش زن و شوهری سالخورده را بازی می‌کنند که وقتی زن سخته مغزی می‌کند، رابطه غنی و توأم با عشق آنها مورد آزمون قرار می‌گیرد. «عشق» ماه می جایزه نخل طلای بهترین فیلم شست و پنجمین دوره جشنواره فیلم کن را دریافت کرد.

داستان کوچک

نشستین

ایچ، ای، فرانسیس

ترجمه: هادی عظیمی

■ صبح، زن و شوهر روی پله‌های جلو خانه مرد نشسته بودند. تمام روز را نشستند. تکان نمی‌خوردند. مرد منظمًا و به دقت از شیشه در جلویی به آنها نگاه می‌کرد. شب هم آنجا را ترک نکردند. مرد نمی‌دانست آنها کی غذا می‌خورند یا می‌خوابند یا به کارهایشان رسیدگی می‌کردند. صبح که شد هنوز آنجا نشسته بودند زیر آفتاب و باران همان‌جا نشسته بودند.

اوایل تنها همسایه‌های مجاور می‌پرسیدند که: «اینها کی هستند؟ آنجا چه کار می‌کنند؟» مرد نمی‌دانست. بعد نوبت همسایه‌های دورتر شد. مردمی که رد می‌شدند و آن زوج را می‌دیدند، درباره آنها می‌پرسیدند. هیچ‌وقت تشنید که زن و مرد حرف بزنند.

وقتی که کم‌کم از همه‌جای شهر به او رنگ زدند، غریبه‌ها و انجمن شهر، افراد بزرگ و کوچک، رفنگران و خدمات‌چی‌ها و پستی‌چه که مجبور بود از اطراف آنها رد شود تا بتواند نامه‌ها را به او برساند، مجبور شد کاری بکند. از آنها خواست که بروند. هیچ چیز نگفتند. نشستند

و بی‌تفاوت به او خیره شدند. گفت پلیس را صدا خواهد کرد. پلیس با آنها حرف زد، حقوق‌شان را توضیح داد و با ماشین پلیس آنها را برد.

صبح آنها برگشته بودند. پلیس به آنها گفت دفعه دیگر اگر زنان‌ها خیلی پر نباشند، آنها را زندان می‌اندازد، هرچند اگر مرد اصرار کند پلیس مجبور خواهد شد جایی را برای آنها پیدا کند. مرد گفت: «این مشکل شماست.» پلیس گفت: «ه، اتفاقاً مشکل شماست.» با این حال، زوج را با خود بردند.

صبح روز بعد که به بیرون نگاهی انداخت، زن و مرد روی پله‌ها نشستند. بودند. برای سال‌ها هر روز آنجا نشستند. مرد انتظار داشت که از سرمای زمستان بمیرند اما خودش مرد.

او هیچ خوشاوندی نداشت، بنابراین خانه به تصرف انجمن شهر درآمد. وقتی‌که انجمن شهر زن و مرد را تهدید کرد تا از آنجا بروند، همسایه‌ها و دیگر شهروندان از انجمن شهر شکایت کردند: بعد از این همه مدت که آنجا نشستند، زن و مرد مستحق آن خانه بودند. خواهان برنده شد. زن و مرد مالک خانه شدند.

صبح روز بعد، در تمام شهر، زنان و مردان غریبه روی پله‌های جلوی خانه‌ها نشستند. بودند.

■ ■ ■

ایچ، ای، فرانسیس، استاد بازنشسته دانشگاه آلاماس،ت.

خبر

تدوین طرح جامع

رنگ در منظر شهری

■ سازمان زیباسازی شهر تهران به منظور ایجاد هماهنگی و یکپارچگی بصری در سطح شهر تهران، طرح جامع رنگ در منظر شهری را تدوین کرد. سیدمحمدجواد شوشتری، مدیرعامل سازمان زیباسازی شهر تهران با اعلام این خبر گفت: طرح جامع رنگ در منظر شهری یکی از پروژه‌های مهم مطالعاتی سازمان زیباسازی است که با همکاری استادان دانشگاه صنعتی امیرکبیر و متخصصان عرصه هنرهای شهری تدوین شده است.او با بیان اینکه به منظور کاربردی کردن این طرح، مجموعه سه‌جلدی در این زمینه تدوین شده، ادامه داد: آماده‌سازی سطوح برای رنگ‌آمیزی، انتخاب رنگ و اعمال آن بر سطح عناصر شهری، موضوعاتی است که در این مجموعه مشخص شده است.دکتر شوشتری با تاکید بر اهمیت مقوله رنگ‌آمیزی ملبمان و عناصر شهری در یکپارچگی و زیبایی بصری شهر، گفت: سازمان زیباسازی شهر تهران بعد از برگزاری سلسله جلسات تخصصی با کارشناسان و مدیران ارشد شهری، فهرستی کامل از نمونه رنگ‌های استاندارد به تفکیک هر یک از عناصر ملبلمان شهری را برای مناطق مختلف شهرداری تهیه کرده است. به گفته مدیرعامل سازمان زیباسازی شهر تهران، در کتاب « راهنمای رنگ‌آمیزی ملبلمان شهری» که در اختیار مناطق ۲۲گانه شهرداری قرار گرفته است، کاربرگ‌هایی کاربردی و گویا پیش‌بینی شده که در آن نحوه رنگ‌آمیزی هر یک از عناصر مانند جدول، نشیمن گاه‌ها، سطرهای زباله، پل‌های عابر پیاده و سواره‌رو، به‌جایگاه فروش بلیت و... مشخص شده است.مدیرعامل سازمان زیباسازی شهر تهران با تاکید بر اینکه رنگ‌ها زبان احساسات شهروندان یک شهر به حساب می‌آیند، افزود: با استفاده از رنگ می‌توان زندگی شهری را زنده کرد. در حقیقت رنگ‌ها از ارکان مهم بیان هویت و خوانایی شهرها به شمار می‌روند و نباید آنها را نادیده گرفت.او با اشاره به اینکه تا به حال در شهر تهران کمتر از عامل رنگ برای ایجاد حس زندگی و هویت‌بخشی استفاده شده است، گفت: تهیه طرح جامع رنگ در منظر شهری، دستورالعمل علمی و کارشناسی در اختیار سازمان زیباسازی قرار داده است.به گفته دکتر شوشتری، سازمان زیباسازی استفاده از این دستورالعمل که توسط استادان دانشگاه تهیه شده، می‌تواند به باززنده‌سازی فضاهای شهری با استفاده از رنگ‌های مناسب بپردازد.

تاملاتی درباره زلزله در «رخداد تازه»

مصلطفی مهراییبن- ساختن اجتماعی فاجعه - و

دکتر آرش حیدری - تجربه فقدان و امید در جامعه- برگزیر
فقدان و پندل سوم زلزله نیز با عنوان زلزله و فعالیت‌های مدنی برگزار خواهد شد. این سمینار پنجشنبه، ۱۶ شهریور از ساعت ۱۶ تا ۲۰ در محل موسسه رخداد تازه واقع در خیابان کارگر شمالی، روبه‌روی بیمارستان قلب، جنب رستوران ارکیده، شماره ۱۸۰۱، واحد پنج برگزار خواهد شد.